

memorii | jurnale | călătorii

Iulian Comănescu este antreprenor în sfera comunicării și autor. A publicat două cărți: *Cum să devii un Nimeni: Mecanisme de notorietății, branduri personale și piața media din România* (Humanitas, 2009) și *Mihnea Constantinescu: Omul care a schimbat România fără ca noi să știm* (2019). În 2006, după o carieră de jurnalist de peste 15 ani, și-a făcut propria companie, Comanescu & Partners, care se ocupă cu consultanță de imagine, conținut sponsorizat, grafică, video și branding. De la începutul lui 2020, trăiește la Bruxelles, unde și-a definit firma în zona de *political intelligence* și PR de criză. A scris două cărți pentru copii, apărute la Humanitas Junior, *Călătorie pe Volta, Planeta Becurilor* (2020) și *O călătorie în timp la Oamenii de Neanderthal* (2021). | www.comanescu.ro

Iulian Comănescu

*Medina
infinită*

Călătorii la întâmplare
și întâmplări de călătorie

Cu fotografiile autorului

 HUMANITAS
BUCUREȘTI

Redactori: Andreea Niță, Radu Gârmecea
Coperta: Ioana Nedelcu
Tehnoredactor: Manuela Măxineanu
DTP: Florina Vasiliu, Veronica Dinu

Tipărit la Master Print Super Offset

© HUMANITAS, 2022

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
Comănescu, Iulian
Medina infinită: călătorii la întâmplare și întâmplări
de călătorie / Iulian Comănescu. – București: Humanitas, 2022
ISBN 978-973-50-7737-2
821.135.1

EDITURA HUMANITAS
Piața Presei Libere 1, 013701 București, România
tel. 021.408.83.50, fax 021.408.83.51
www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro
Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro
Comenzi telefonice: 0723.684.194

*Anei-Maria, care mi-a arătat lumea.
Această carte e scrisă, de fapt, de ea.*

Cuprins

- Despre călătoritul la întâmplare 8
Trei scrisorele din Budapesta 12
Albania din mașina timpului 18
Aventuri în Republica Moldova 29
Cea mai lungă glumă cu Radio Erevan 48

Ilustrate din Turcia	59
La vânătoare de Vernaccia Nera	78
Veneția: copia și originalul	85
Medina infinită	95
Israelul, pe față și pe dos	134
Humusiada	160
În <i>high life</i> -ul londonez, cu Robbie Williams	183
Bruxelles-ul lent cu nori repezi	194

Despre călătoritul la întâmplare

Trebuie să încep cu o confesiune: sunt un scriitor de călătorii impostor. Nu-mi amintesc să îmi fi programat vreo călătorie, cu scopuri inițiatice, de achiziții culturale sau hedoniste. Cea mai mare parte a locurilor pe care le puteți vedea în această carte sunt ideile și voiajurile iubitei mele, Ana-Maria, explorator de lumi mult mai competent, premeditat și fericit decât mine, autoare de emisiuni de călătorii de succes la un moment dat din viața ei. Altele sunt rezultatul a diferite drumuri pe

Tirana la asfințit

care le-am făcut prin diferite locuri, cu diferite afaceri. Am călătorit, deci, ca frunza pe apă. Dar, într-o zi, uitându-mă pe matusalemicul meu blog, mi-am dat seama că acestor călătorii le-ar sta mai bine între copertele unei cărți.

Să călătorești așa, fără un plan unificator, e o sursă permanentă de mirare și destabilizare. Și tocmai de aici marele avantaj de a te expune unei gimnastici mentale foarte profitabile. Nu vânezi nici un vis, riști să nu înțelegi, trebuie să faci eforturi de conectare cu diferitele locuri. Dar asta nu e un război cu lumea sau o experiență brutală. Ci un mod de percepție

lipsit de prejudecăți, de așteptări formulate. O augmentare mentală rapidă și, cumva, obiectivă.

Dacă veți simți că strâmb uneori din nas la locuri, lucruri și oameni, e urmarea celor de mai sus. Dar și un exercițiu de luciditate. Avem destule texte jurnalistice despre *fascinație, ispită, răsfăț, evadare*, care încearcă să facă lucrurile dezirabile cu orice preț, încât să mi se pară că și raportarea mea dezvrăjită are avantajele ei. Atunci când nu sunt entuziast sau râd de lucruri și oameni nu fac decât să încerc să-mi asum limitele proprii și să fiu onest cu mine și cu dumneavoastră, cititorii mei. Lumea nu e un prospect turistic și nici o sumă de raportări culturale, e ceva mult mai complicat.

Trăim în vremuri în care se scrie și se vorbește atent la susceptibilitățile fiecăruia, evităm să ne referim la etnii, comunități religioase sau orientări sexuale. E un impuls binecuvântat dacă ne gândim la lucrurile pe care le-am spus unii despre alții în decursul istoriei, fiindcă știm că din astfel de lucruri au ieșit nazismul, discriminarea și alte rele. Să nu uităm totuși că și pudoarea are exces, iar în acest mod discursul despre lume se desprinde de lume și riscă să ajungă să vorbească despre nimic. Dacă am râs cu cruzime de unele situații sau de unii oameni, îmi cer iertare din capul locului. E numai fiindcă am vrut să vă povestesc totul cu sinceritate și curaj. Câteodată, trebuie să te apropii de limită. Fără limită, nu există sensuri. Sper că n-am depășit-o nicăieri.

Dar asta nu înseamnă în nici un caz că vreau să vă gonesc din locurile de care uneori râd. Diferitele tracasări pe care le trăiești mergând prin lume fac parte din farmecul lucrurilor. Sunt un fel de *dubito* dinaintea lui *cogito* și a lui *sum*. Tensiunea necesară pentru ca uimirea la care ajungi mai apoi să fie uimire, și nu zăpăceală.

Pe când Ana-Maria era plecată la filmările pentru emisiunea de turism, multă vreme, am călătorit cu un avion secret din

Google Earth, cu care planam pe deasupra locurilor unde era ea, pe deasupra ei, și încercam să îmi imaginez cum e viața ei și a altora acolo. Când i-am povestit, a râs și mi-a zis că se simte luată în brațe.

Dacă există un numitor comun al lucrurilor din această carte, ăsta e: un fel de planare cu picioarele, după cum te duce vântul. A cunoaște lumea la întâmplare e neprețuit, fiindcă nu cauți confirmări. Și tocmai lipsa unui vis director te face mai expus la lucruri și, în cele din urmă, mai bogat.

Trei scrisoarele din Budapesta

Prima călătorie

Budapesta e primul loc din afara României pe care l-am văzut vreodată. Prin decembrie 1990, când turismul consta în rucsaci ticsiți cu boarfe chinezești, pe care le vindeai în talcioc. Podul cu lanțuri și tot ce-am mai văzut atunci erau beneficii colaterale. Cea mai pregnantă amintire e din Gara Keleti. Am ajuns într-un decembrie în care aerul din jur se condensase în nori și ceață. Totul era cenușiu. Cum fusese și comunismul, alb-negru, rece, fără lumină. La un moment dat am intrat într-un

Podul cu lanțuri și biserica Sfântul Ioan Botezătorul

pasaj luminat. Lumina aia m-a izbit. În fund era un stand cu multe lucruri colorate. Am început să înot prin lumină către el, împreună cu prietenii mei, ca moliile. Imaginea s-a precizat: un stand de reviste porno, încăpător, cam cât trei vitrine mici de pe Magheru. Lumină. Culori. Sâni. Zâmbete.

E ciudat, dacă mă gândesc că a fost prima mea percepție despre ceea ce-ar putea fi în afara României. Dar așa sunt uneori primele întâlniri, fără legătură cu ce urmează.